

DOXA

#44

*Hvad mon der
gemmer sig på
Bagsidens Bagside?*

**ANMELDER -
SEKTIONEN ER
TILBAGE!**

SPRITNYT

*Hvad har Kermit
og Kaj til fælles?
Få svaret i DOXA
#44!*

KOLOFON

Redaktion

Jan Hoffmann (*Ansvarshavende redaktør*)

Niels Wilde Langballe (*Projektredaktør*)

Christian Lindskov Wolsing (*Polemikredaktør*)

Hans Erichsen (*Kulturredaktør*)

Søren Steensig Jakobsen

Andreas Vinther Jensen

Bidragssydere

Hans Erichsen

Niels Wilde Langballe

Jan Hoffmann

Christian Lindskov Wolsing

Chris Thomassen Lerche

Saman Atter Motlagh

Søren Steensig Jakobsen

Jonas Moustén

Sebastian Plauborg

Rasmus Glud Madsen

Amalie Ringsø Hansen

Kontaktinformation

Find os på AULA og på facebook!

- Afdelingsblad for filosofi ved Aarhus Universitet

Forår 2013

Trykt hos Sun-Tryk, AU

Udgives med støtte fra Institut for Kultur og Samfund

INDHOLD

- 04 - Leder *af Jan Hoffmann*
- 05 - Den Store And *af Sebastian Plaugborg Larsen*
- 11 - Formanden Siger
- 12 - Kajakagens Ikonocitet *af Niels Wilde Langballe*
- 16 - Hipsterisme *af Amalie Ringsø Hansen*
- 20 - Absurditet *af Chris Thomassen Lerche*
- 28 - Kend Dit Institut
- 30 - “Se Min Pik” *af Saman Atter Motlagh*
- 34 - Nyt Fra Foreningerne
- 42 - Polemikken

ANMELDERSEKTIONEN

- 45 - I den Forstand er vores Ærinde ganske
enkelt Terroristisk *af Rasmus Glud Madsen*
- 47 - Dieter Henrich:
Når Værker kommer til verden
af Jan Hoffmann
- 52 - Anmeldelse af “Kapitalismens
Ansigter” fra Forlaget
Philosophia
af Hans Erichsen
- 55 - Bagsidens Bagside

LEDER

Af Jan Hoffmann

Endelig! Endelig er det grønne tider igen. Foråret er endelig kommet, og omsider kan vi skimte sommeren i horisonten. Planterne omkring os er dog ikke det eneste grønne, der endnu engang er dukket op til overfladen. To gange om året sker der nemlig noget helt fantastisk: det bliver lidt grønnere i verden. Kære læser, De har sikkert allerede gættet, hvad det er for et fantastisk stykke grønt jeg her taler om - De står nemlig med det i hånden! Det er selvfølgelig det splinternye DOXA!

DOXA nr. 44 er langt om længe kommet på gaden, og jeg er stolt over endnu engang at byde Dem inden for til DOXAs forunderlige og foruroligende univers. I nærværende blad kan vi byde på en bred palet af filosofiske tanker og analyser. Først og fremmest bringer vi den længe ventede fortsættelse i den populære serie *Kagernes Beskaffenhed*, og denne gang skal det handle om en helt speciel og særegen kage: Kajka-

gen. Ligeledes fortsætter vores anden serie *Kend Dit Institut*, og denne gang byder vi på quiz! Polemikken vender selvfølgelig også stærkt tilbage, så der endnu engang er mulighed for, at få stillet sulten efter galde, sure opstød og filosofisk videnshonning.

Ud over disse serier har vi naturligvis en række andre artikler, som dækker et yderst bredt spekturm af temaer. For bare at give et lille overblik over indholdet, så kan De i bladet finde alt fra refleksioner over hipsterens evige autenticitets jagt, et forsøg på at forstå universets uendelighed, en analyse af Anders And, til overvejelser omkring Pikkens funktion.

Sidst men ikke mindst er jeg utrolig glad for igen at kunne præsentere vores anmeldelsessektion! Her bringer vi hele tre boganmeldelser, så der er nok at gå igang med.

Endnu engang byder jeg velkommen inden for i DOXAs univers, og jeg håber De vil føle Dem veltilpas gennem hele rejsen.

DEN STORE AND¹

Af Sebastian Plauborg Larsen

Der er i vor tid ingen mangel på halv-filosofiske ånder som, i deres jagt på halve sandheder, haster til at kyle sig ud i de rent abstrakte ide-have. Intet under at deres primære filosofiske bedrifter har været at træde vande, når de ikke fortæres af dybet. Ikke alene overser disse forvildede gespenster den ene halvdel af verden, de forventer at vi ser over med deres misforståelse af den anden.

Som sådan er der intet mystisk i at visse røster i samfundet stiller spørgsmålstegn ved filosofiens værdi, ganske som der intet mystisk er ved at bide i falskmønterens talenter. Men – lyder mit opråb – hav mod endnu! Endnu – i kroge, kældrene, hviskende i gelederne – er der de indenfor den øverste videnskab som fordærvet ikke har nået, og som endnu tager deres hverv alvorligt. Og skønt to halve filosofier aldrig kan gøre en hel, så kan en hel filosofi udstøde tusind halve. Hermed får læseren min garanti – i dette værk vi man

blot finde den hele, reelle og ikke mindst sandfærdige gennemgang af Anders And, fri for den skrigen som moderne filosofis gøgeunger er kendt for.

Andens Vilkår

Enhver reel undersøgelse af Anden må begynde i polis. Anden er ikke nogen abstrakt, tænkt ting, brudt fri af historien og naturens lænker. Dens natur er *i* og *omkring* den. Som sådan begynder undersøgelsen med nødvendighed i Andens omverden (*Umwelt*), det værende Andeby.

Hvad kendetegner denne stad?

To væsentlige punkter vil jeg fremhæve; ét vedrørende Andens genese, ét vedrørende Andens overlevelse.

§1: Anden er faderløs

Enhver der blot har vist Anden den mindste akademiske interesse har erfaret dette. Andeby er et faderløst kosmos, et topos befolket af onkler. Denne *unheimliche* lovmæssighed styrer Andeby ud i de fjerneste kroge. Rip, Rap og

Rup er nevøer, Joakim er onkel, samme kan siges om Anden, Højben er fætter, et cetera. Loven kan spores gennem Andebys årer, som væsentligt må siges at være fyldt med *det tynde blod*.

Første kommentar til §1: Om lov- bryderen.

Der er i denne sammenhæng en

And altså ikke et argument imod det tidligere punkt, men en forstærkelse deraf – udråbstegnet der erklærer Andebys patricide.

Hvorledes man videre skal tolke hendes lovbrud (teleologisk suspension af nomos) lader jeg her ligge.

væsentlig undtagelse som mine kritikere måtte ønske at bruge imod mig – det værende Bedstemor And. I denne substans er loven brudt og en direkte relation har afsløret sin hemmelighed. Men – spørger jeg disse kritikere – en relation til hvem? Som Bedstemor er der tale om en relation der kun er gyldig via sin transitive forbindelse; en forbindelse der her udebliver. Derved er Bedstemor

Anden kommentar til §1: Om de spottende kræfter

Det er her passende at knytte en kommentar til to af de væsentlige antagonistiske karakterer i Andens persongalleri, fætrene. De fleste (overfladiske og uduelige) ontologier over Anden hæfter sig ved Fætter Højben, ganske som børn hæfter sig ved blinkende lys

og sirener. Ja, i Højben finder man en modstander til Anden. De to er forenet i konstant kamp om livets goder, det værende mammon, luk-susgenstande, Andersine. I det omfang én kan have disse, i samme omfang er den anden tomhændet – og Anden er altid den tomhændede. Dette skyldes at Højben har den konstitutive modalitet (held) som Anden eftertragter. Men netop derfor er Højben kun den *direkte spottende*.

Den sande gennemgang af Andens former må nødvendigvis inddrage fætter Guf. I Guf er bevægelsen fra det ideelle til det reelle ført til ende, og har opnået sin ideelle realitet ved sin reelle idealitet. Den *eudaimonia* som Anden og Højben bestandigt bestrider, er for Guf metamorfoseret til det egentlige, levede liv. Guf har transcenderet striden om midler for at gå direkte til *telos*, og i denne gåen-bag-om-striden har han afsløret den offentlige hemmelighed: at striden er en komedie – hvorfor Guf væsentligt er den *skjult-mystisk spottende*.

Hvor Højbens antagonisme er bestemt ved *stridighed* er Gufs bestemt ved *drilskhed*.

§2: Anden er kønsløs

Inden tidens falske revolutionære trompeterer til et hovedløst angreb, lad mig da afbryde reveillen. Anden er ikke kønsløs i en bogstavelig, overfladisk – kort sagt, borgerlig – forstand (Da den borgelige tankes første princip er den tankeløse bogstavelighed). Andens pronomen er ikke op til debat. Men enhver distinktion af køn er kun meningsfuld så længe den kan udfoldes i en praksis der vægter den med materiel kraft, i eros. Og Andens verden er væsentligt berøvet denne kraft.

Det er en filosofisk tradition så gammel som Anden selv, at påpege Andens under/over-modi, gældende almindelig håndklædebrug. ”Hvorfor dog dette skift i skjulen?” lyder det. De halvfilosofiske ånders svar er mangfoldige i kvantitet, men er heldigvis uniforme i alethæisk kvalitet. I deres hænder er den blottede bag kritik af både samfund, moral og sædelighed, alt efter hvad deres sofistiske humør dikterer, men fælles for alle bud er en misforståelse af hele forholdet.

Andens bag skal ikke forstås som kritisk af natur (eller rettere, det kritiske forekommer ikke på dette

plan). Bagen er den røg der varslers om ilden – og ilden er netop det *passionsforskudte princip*. Anden har ganske enkelt mistet den erotiske perception som kendetegner kønnet, og derved er hans praksis af en strengt aseksuel natur. Den erkendelsesmæssige modus der burde lukke ham ind i *eros kammer* er forsvundet i Anden, hvorfor bagen netop ikke er tegn på kritik, men på den trunkerede uskyld som kendetegner den der ikke ved bedre – men burde.

Iagttag dog at der ikke er tale om et *passionsforladt* topos. Evigt kæmper anden med de spottende kræfter – og med Anden selv – evigt er han i striden. Selv omgangen med sin udkårne er præget af kampen om hendes hånd. Men derved ligger det *passionsforskudte* – *eros* er fordækt blevet erstattet med *eris*, som nu spiller komedie fra hendes trone. Enhver snublen mod det erotiske som Anden måtte forsøge, bliver fanget i hendes net og omdannet til kamp og strid, som Afrodite forvandlede Adonis' blod til anemoner. Lad det derved stå fast at Andens verden væsentligt er kønsløs. Han kan ikke bringe sig i en sand tilstand af erotisk situierthed – i sine forsøg på erotisk passion er

Anden altid passioneret lidende og liden passioneret. Derved er undersøgelsen af Andens *Umwelt* bragt til ende, og den dialektiske bevægelse fordrer at vi undersøger Andens indre bestemmelser.

§3: Anden er navnløs

Vores undersøgelse begynder ved en bemærkning fra den logiske videnskab, gældende denotation og konnotation. Det er en åbenlys sandhed at konnotation kan oversættes, hvad denotation ikke kan. Enhver sprog-gøgler kan omdanne den røde blomst til *la fleur rouge*, men ingen kan ved sproget ændre rosen – og enhver som prøver er hensat samme skuffelse som de konger der ville sætte bladet på en nælde.

Hvorved det væsentlige bidrag til hvor undersøgelse nu er givet. Det er åbenlyst at et navn (*Bedeutung*) ikke kan oversættes, mens en beskrivelse (*Sinn*) kan. Det følger nok engang at hvad der kan oversættes ikke er et navn. Med andre ord, kan Anden kaldes Kalle Anka, kan Kalle Anka ikke kaldes et navn. Anden er den navnløse.

Herved har vi fundet den bærende torn i Andens kød, hvorigennem alle hans lidelser på ny kan for-

stås. For hvad vil det sige at være navnløs? Det er at være skjult, den endnu-ikke-åbenbarede, eller, den-som-ved-sin-åbenbaring-ville-ophøre-med-at-være-Anden. Derfor er Andens første momenter altid *skjulthed* og *rasen-mod-at-være-skjult*.

Det væsentlige *problema* for Anden, kilden fra hvilken enhver theomakisk kolik strømmer, er væsentligt denne rasen mod verdenen som skjuler ham. Altid søger han at åbenbare sig, at træde ud af den på ham påduttede solipsisme, altid må han snuble i forsøget. (Hvorved bagen her genfinder sit kritiske element, som den anklagende halefjer der peger mod himlen.) Denne rasen er Andens første patologi, fortvivlet at ville kaste sin eksistens af sig – den byrde der ved hver anstrengelse blot bliver tungere – og denne patologi driver Anden mod verdenen. Dén forpinte eksistens er hvad der driver ham mod Højben og Guf, for i kampen om lykke og anerkendelse, at håbe på et midlertidigt pusterum, som den druknendes kamp for at nå et stykke drivtømmer.

Herved mener jeg at de væsentlige elementer i en undersøgelse af

Anden nu er afdækket.

§ 4: Afsluttende bemærkninger om Andens dilemma – muligheden for en dialektisk forsoning

Det må nu accepteres som endegyldig sandhed at disse er Andens bestemmelser: Andens polis er faderløs, berøvet enhver skaber Anden kunne vende sig mod. Anden er kønsløs, da erotikkens *poeisis* er erstattet med kampen om et gyldent æble. Og begge disse bestemmelser er absolut forstået ved den kryptologiske indsigt at Anden er navnløs.

Hvorved det nu må være let for mine tilhørere at følge denne sidste tanke: Anden er tidsløs. For hvad er det at være faderløs? Det er at være uden fortid, berøvet en *arche* der kan begrunde Andens væren. Hvad er det at være kønsløs? Det er at være uden fremtid, uden den skabende praksis der tillader Anden at videreføre sig selv. Og hvad er det endeligt at være navnløs, hvis ikke at være uden en nutid hvori man udfolder sin væren?

Selv de mest amatøragtige magistre har bemærket dette, om end kun i sporadiske glimt. De mest åbenlyse iagttagelser afs-

lører at Anden er fastfrosset i en ikke-tidslig verden, skønt disse fordækte sofister sjældent overvejer denne egentlige forklaring på fænomenet.

Hvad da? Er Anden henvist denne sisufosiske plage uden den mindste udvej? Jeg vil her, på sidste mil af den lange vej, bede læseren følge mig i overgangen fra mit kritiske forfatterskab, til begyndelsen af en positiv formulering.

Vi har allerede set hvorledes Anden, i sin umiddelbare væren (*Subjektiv And*) forholder sig til verdenen. Dels ved barnets rasende hyl, dels ved dets evindelige higen efter genstande der kan tilbyde et øjebliks anæstesi. Andetsteds² redegør jeg for hvordan Anden i dens reflekterede væren (*Objektiv And*) ifører sig kappe og maske for at *blive loven selv*. Som så mange fallerede ungdomme søger Anden at tilrane sig modenhed og myndighed – og går endda så langt at ophøje sin påduttede skjulthed til selvvalgt lov. Men det er selvsagt at forsøget på at blive autodidakt i autonomi ikke giver virkelige diplomer – og det går Anden ligeså godt som enhver anden tronraner.

Spørgsmålet er da om ikke en tredje forvandling er mulig for Anden – en forvandling hvori Anden kan forsones sig med sine bestemmelser og opnå en reel overskridelse af disse. Baseret på de allerede udfoldede bemærkninger synes det mig tydeligt at Andens dialektik fordrer denne forvandling, og det blot er tiden som lader vente på sig. Imens de (få) sande filosoffer venter på fuldendelsen af denne bevægelse, rapper Anden mod den kolde nat.

Noter

1 - Værket tilegnes Niels L. Wilde, i akademisk broderskab og theognisk maieutik.

2 - Larsen , forthcoming

FORMANDEN SIGER:

- “Vi er i besiddelse af kritikken og selvkritikkens marxistiske våben. Vi kan afskaffe dårlig stil og beholde den gode!”

KAJKAGENS IKO- NICITET - En semiotisk analyse af Kajakagens referentialitet og billedlighed

- I serien: Kagernes beskaffenhed

Af Niels Wilde

Fortale

Før vi analyserer Kajakagens beskaffenhed som et ikonisk tegn, skal vi først forsøge at afdække dens æstetikologiske genealogi og metaforiske urgrund. Som stamfader til de besjælede kager (*anima crustulam*) finder vi kagemanden (*homo crustulam*). Dette er menneskets forsøg på at guddommeliggøre sig selv (*andros theosis*), at skabe i sit eget billede med en perverteret rituel handling for øje. Straks efter fødslen bliver kagemanden nemlig besmykket med slik og sukkerknapper af en pyntesyg bøddel for derefter at føres til skaffotet omringet af skrigende børn, der bifalder henrettelsen. Dette ritual er altså karakteriseret ved

”...så klar som morgenhimlen, grøn,
frisk smaragd, i samme nu den kløves.”

- Dante Alighieri (*Purgatoriet*)

en bestialsk værensmodus, nemlig som *filicide* (*drab af afkom*). Det tilgrundliggende moralkodeks, der fører slagtekniven, lyder derfor: ”retten til at fælde en dødsdom og lade den fuldbyrde” (*gladii jus et potestas*).

Da halshugning blev afskaffet i Danmark ved straffeloven anno 1930 (med undtagelse af straffelovstillægget 1945), må dette ritual læses som selvtægt i skikkelse af en hjemmelig døds kult. En akt der tangerer symbolsk kanibalisme, og rummer tydelige mytologiske referencer. Vi så fx fra Hesiods theogoni, hvordan Kronos (*Κρόνος*) åd sine børn i frygt for at de skulle støde ham af tronen. En forholdsregel der netop synes at afstedkomme den frygtede be-

givenhed - titanomachien (kampen mod titanerne) med et patricidalt udfald til følge. Hvis vi forestiller os kagemanden gøre et lignende oprør, ville mordvåbnet afsløre sig i skikkelse af sukkersyge (Plauborg 2012). Detroniseringen kunne derfor også i dette tilfælde have døden til følge. Man kunne selvfølgelig sige, at der *i begrebet* om kagemanden ligger begrebet om henrettelse - en såkaldt analytisk dom. Dette betyder imidlertid, at knivføren faktisk *fuldender* ideen om kagemanden. På den måde kunne man slutte sin fortale, og vandre ned fra bjerget ved at citere Johannes de Silentio: ”*Kunden der fører kniven får Isak.*”

Prolegomena til enhver fremtidig semiotisk bestemmelse af Kajkagen

I denne artikel skal vi indkredse Kajkagens ikonicitet ud fra C.S. Peirces faneroskopiske tegnetrikotomi og forstå dens tilhørsforhold til en underkategori af de besjælede kager nemlig *mīmēsis crustulam* – ”gengivelser ved efterligning.” Det interessante er her, at Kajkagen ikke kun tilhører denne kategori, da den jo netop ikke blot refererer til selve dukkens fysikalitet, dens virke og stemmeføring,

men også Kaj som fiktiv figur dvs. arten *imaginatio replica* – de fiktionsportrætterede. Kajkagen vil endvidere falde ind under den trikotomi, som Peirce inddeler i *ikon, indeks og symbol*.

Kajkagen er først og fremmest et ikonisk tegn, da den refererer til Kajdukken i kraft af lighed. Interessant nok er det ikke kun Kaj, der fungerer som objekt for kagen men også Kermitdukken fra The Muppet Show, dvs. vi opererer med minimum to potentielle objekter for det *representamen* (tegn), vi kalder Kajkage der, alt afhængig af *interpretanten* (fortolkningen hos fortolkeren), indtager positionen som det refererede - *objektet*. Hvis derimod både Kaj og Kermitfiguren er iagttageren ubekendt, ville referencen utvivlsomt blot falde på en grøn frø (*pelophylax kl. esculentus*).

At interpretanten bestemmer Kaj som objekt, kunne endvidere føre til en lang associationsrække, fx Andrea, Povl Kjølner, Kjeld Nørgaard, Danmarks Radio eller måske til lignende kager af samme art, noget Saussure ville betegne som en lang række af *signifianter*, og som hos Lacan ville stoppe med *The Master Signifier*, – *trø-*

flen. Hos Peirce ville der dog ikke optræde en sådan figur, da trøflen netop refererer videre til andre kager og til sig selv, i det han kalder den *uendelige semiosis*. Vi skal ikke her forfølge trøflens eksempel, da jeg har redegjort udtømmende for dennes beskaffenhed andetsteds (jf. Wilde: ”Doxa 43” 2012).

Det er således først når processen bringer alle tre elementer i spil, *representamen*, *interpretant*, *objekt*, at Peirce taler om et *tegn*. Kajkagen er dog ikke kun et ikonisk- men også et indeksiskalek *tegn*. Ligesom fodspor indikerer, at nogen eller noget har betrådt

det pågældende sted, indikerer kajkagen, at *nogen* har været i gang med at skabe finurlige afbildningskager af *arten mīmēsis crustulam* og *imaginatio replica*. Men den indikerer ikke nødvendigvis, at skaberen har kendskab til Kaj, det kunne være en lærling hvis opvækst var præget af andre børneprogrammer, og som blot følger en opskrift. Ideen om Kaj ligger dog latent i kagen dvs. den ”peger” på en afbildning, uanset om skaberen eller køberen er bevidst om eksistensen af Kajfiguren eller ej. Endvidere kan Kajkagen også karakteriseres som et *symbol* men ikke i kraft af dens lighed som sådan. Her er det den kon-

ventionelle brug, der determinerer meningen, dvs. ordet "Kajkage" refererer til Kajdukken, men kun fordi beskueren er bekendt med denne referentialitet altså må interpretanten finde sted i en kending.

Et andet interessant aspekt af Kajkagen er dens bombastiske massefylde af lyserødt skum. Noget der synes at frastøde nogen og lokke andre. Nærværende forfatter hører til den gruppe, der nærer en skumfødte lyst til disse frøer uden dog at ende i tøjlesløse ædegilder grundet det potentielle maveonde. Det underlige er, at en empirisk undersøgelse har påvist, at skummet grangiveligt skulle rangere under kategorien *jordbærfromage*. En finurlig påstand når man kommer andre desserter af samme art i hu, herunder citron- ymer- eller romfromage der har en væsentlig anden struktur og beskaffenhed end kajfyldet. Og dog! Kunne bestemmelsen af Kajkagens "skum" måske kompromiteres til en mellemtag mellem fromage og Guf? Nuvel lad det være op til den enkelte at bedømme den nærmere artsbestemmelse.

Da vi nu har påvist at Kajkagen er et ikonisk tegn, kunne man kalde Kajspiserne for *ikonoklaster*

(*billedstormere*). Man smadrer bogstaveligt talt denne grønne smaragd i det den kløves, ædes og fordøjes. Billedstormerne er altså i denne henseende, dem der negerer og fortærer kajtegnet. De, der imidlertid nærer ulyst til disse marcipanfrøer, må vi betegne som *ikonoduler* (*billedvenner*).

Vi har hermed afdækket det semiotiske landskab for Kajkagens ikonografi herunder dens bestemmelse som et ikon, indeks og symbol samt de aktører, der omgiver skabelsen og tilintetgørelsen af dette finurlige og til stadighed frække eksemplar af arten *anima crustulam*.

"Grau, teurer Freund, ist alle Theorie, und Grün des Lebens goldner Baum."

- Wolfgang Goethe (*Faust*)

HIPSTERISME

- Trendsættere på flugt

Af Amalie Ringsø Hansen

En hipster er en, der har mærkeligt tøj på, store briller og som altid lytter til indie musik på sin iPhone, iPod, Mac eller iPad. Det er en mærkelig, (wannabe-)fattig, musikalsk, kreativ, prætentios, stilbevidst nørd, som alle elsker at hade. Ingen vil være hipster, men de fleste er det alligevel - og det er jo egentligt lidt besynderligt.

I skal i min artikel møde tre hipstere; den stereotype hipster, den ideelle hipster og den reflekterede hipster. Den første har vi beskrevet ovenfor. Det er ham, som de fleste tager afstand fra og ser ned på. Han er selvoptaget, iscenesat og symboliserer en frastødende overfladiskhed. Han tror, han er sej, men det er han ikke – netop fordi han tror det. Han var engang som den ideelle hipster. En ægte trendsætter, der tilbød en enestående historie, som mange fandt interessant. Men der var alt for mange interesserede. Alt for mange der fulgte trenden, og det

var dem, der ødelagde hans projekt. De gjorde det *almindeligt*, og hvis der er noget, ingen vil være, så er det at være helt almindelig! Pludselig var der mange ligesom ham, og hans historie var ikke længere interessant. Han blev den stereotype hipster, og man kunne nu købe hans outfit på udsalg i H&M. Det er en tragedie, med en uundgåelig slutning.

Det er ikke nemt, for ikke at sige umuligt, at være den ideelle hipster. Han skal ved hjælp af sin påklædning, facebook-profil og sit forbrug kunne fortælle en original historie om et unikt individ. Dette kan med omhu lade sig gøre, men den første store udfordring er, at han skal være fuldkommen autentisk. Han må ikke vælge sin særlige identitet bevidst. Han skal *være* sig selv. Et perfekt eksempel på, hvilket knivsæg den ideelle hipster balancerer på, er den sydafrikanske rap-gruppe Die Antwoord, som har dannet kult i

det meste af verden takket være deres enormt provokative musik og videoer med høj æstetisk kvalitet. Deres udtryk er cool trashy arrogance, og de forekommer enormt autentiske, men da de i et interview med en norsk journalist bliver spurgt til, om ikke de *bare* er konceptuelt kunst, ryster jorden under dem. Begge frontfigurer i gruppen er kunstuddannede, og det er sandsynligt, at spørgsmålet rammer et ømt punkt. De reagerer voldsomt og aggressivt, hvilket er forståeligt med tanke på, hvad konsekvensen vil være, hvis fortællingen bryder sammen. Ingen vil lytte til en rap-gruppe, som er et kunstprojekt – det er uoriginalt. ”Kom med noget nyt!”, skriger de unge – men du skal ikke komme med det, fordi det er nyt. Dette er den ideelle hipsters første store prøvelse, og klarer han den, står han bagefter med begge ben i *hipsterismens paradoks*.

Det er nemlig ikke nok for den ideelle hipster at være en særling. Der skal være nogen, som interesserer sig for hans særlighed. De skal synes, han er awesome, og det fører naturligtvis til, at de deler hans interesser. Hermed ser vi den uundgåelige tragedie. Omkring den ideelle hipster opstår en

gruppe af ligesindede, der følger den nye trend, han har skabt. Han har opnået højdepunktet; at blive trendsætter. Men hans store tiltrækning ligger jo netop i at være et individ uden sammenligning, og nu står han med en flok kloner omkring sig. Panisk flygter han væk for at genfinde sig selv og en identitet med samme autenticitet og originalitet som før. Hver gang haler flokken ind på ham, og hver gang flygter han. Han har snart prøvet alle flugtveje. Han har smurt gele i håret. Han har lyttet til samisk folkemusik. Han har gået med undertøjet uden på tøjet. Han har bagt surdejsbrød. Han taget billeder af alt, hvad han har spist. Intet virker. Autenticiteten daler, og i et sidste forsøg på at redde den begynder han at løbe baglæns. Han gør grin med alt det, han har gjort, og håber på at finde lidt ægthed i sin ironiske distance, men intet stopper horden af *de trendy*. Den ideelle hipster kan ikke stoppe, fordi det vil gøre ham til den stereotype hipster. Han er som trendsætter dømt til evig flugt. Et liv i konstant nyskabelse og sammenbrud og i et stadig højere tempo. Han er fanget i sit eget paradoks, og hen ad vejen fjerner han sig længere og længere væk fra sin oprindelighed – hvis

han da nogensinde havde sådan en. På et tidspunkt begynder den ideelle hipster at identificere sig med livet som flygtning. Han bliver til den reflekterede hipster.

Jeg vil vove at påstå, at alle mennesker, der reflekterer over deres forhold til omverdenen, er reflekterede hipstere. Det er en *metarefleksion*, som i den grad kendetegner min egen generation mere end nogen anden. ”Nej! Jeg er ingen hipster!”, tænker du sikkert, men som jeg ser det, kan man ikke komme uden om hipsterismen uden derved at frakende sig dette højere refleksionsniveau – og det er heller ikke fedt! Der finder vi nemlig den stereotype hipster, som vader rundt med Arcade Fire i ørene uden at forstå, hvor almindelig han er. Det er ikke uden grund, vi hader ham. Vi *forstår* nemlig hans relation til omverden. Gennem hele vores opvækst er vi blevet opfordret til individualitet og selvrefleksion i diverse *hvordan-lærer-du-bedst-tests* og *hvad-er-du-god-til-tests* og står nu i en voksenverden og tænker; ”hvem var det nu, jeg var? Jeg var i hvert fald ikke ligesom alle de andre, for det fortalte de mig alle sammen”. Ligesom den ideelle hipster forsøger man således at ud-

mærke sig, men det lykkes aldrig helt. Vi er splittet mellem ønsket om individualitet og ønsket om andres anerkendelse og interesse. Alle os, der har indset det umulige i *at have det, som ingen andre har*, er reflekterede hipstere. Den reflekterede hipster ser, at han er en flygtning, og vil overgive sig. Samtidig opdager han, at det ikke kan lade sig gøre. Uanset hvad han gør, er han på flugt. Hans handling er altid et *statement*, og den yderste konsekvensen bliver total handlingslammelse. Han kan ikke tage et eneste skridt frem eller tilbage. Der er ingen måde at undslippe hipsterismen på.

Nu betyder det tydeligvis ikke, at alle unge sidder derhjemme paralyseret af en generationsmentalitet. Vi kan abstrahere os til en hverdag. Nogen vælger i trods at ville være sig selv og abstraherer fra den uhyggelige kendsgerning, at dette ikke er muligt. Vi ser dem ofte som ”stærke personligheder”, der har forholdsvis konsistente og stærke holdninger til alt. Des bedre det lykkes for dem, des mere finder andre dem ekstreme og begynder at trække på skuldrene af dem, hvilket jo ikke er så underligt. De forekommer stupide, idet de abstraherer et refleksivt

niveau fra, ligesom den stereotype hipster gør det. De vælger at være ubevidste om, hvordan de selv reflekterer omgivelserne. Andre accepterer deres generations onde cirkel og tager den alvorligt. Ved konstant at fremføre en attitude af ligegyldighed undgår de at knytte identiteten til noget, der vil bryde sammen. ”Hvis det er ligegyldigt, hvad jeg vælger, så lad det, jeg vælger, være ligegyldigt!” Der er fri leg, så længe det ikke tages seriøst. Dette er en trist tilværelse, abstraheret fra alt det, der burde være værdifuldt. Alt kunne lige så godt have været anderledes, og den eneste trøst er, at man i det mindste er barn af sin tid.

Tak til Mikkel Bank Henriksen for inspiration.

ABSURDITET

- Om Gud, fornuft og forestillingsevne i moderne astronomi

Af Chris Thomassen Lerche

Jeg læste for nylig en bog, hvori en række fakta om universet og vores plads i det opremses – det der beskrives, er i sig selv interessant, men noget slog mig mens jeg læste det. Jeg forstod det i bund og grund ikke. Jeg kunne ikke forstå eller forestille mig de enorme afstande og kræfter vores univers består af – at der fx findes masser så tætte, at massefyllden er millioner af kg pr. kubikcentimeter, forekom mig absurd. Dette ledte mine tanker videre på de større kosmologiske spørgsmål omhandlende universets begyndelse og størrelse. At forestille sig at universet begyndte ved Big Bang eller at det er uendeligt, er begge lige absurde tanker. Men handler det blot om, at vores nuværende forståelseshorisont ikke er bredere end den er og at vi ikke endnu har oplevet disse enorme størrelser eller fænomener, eller er der noget andet på spil? Har Gud en finger med i spillet?

Når jeg netop bruger begrebet *absurd*, er det ikke noget tilfælde. Jeg fik den idé, at man kunne bruge Søren Kierkegaards tanker om tro og religiøsitet til at belyse denne gråzone i den menneskelige erkendelse. Kort sagt handler det om forholdet mellem tro, fornuft og forestillingsevne.

Kierkegaards religiøsitet og fornuftens vandskræk

Det er svært at isolere enkelte elementer af Kierkegaards enorme forfatterskab, men jeg skal prøve at gøre det uden at det bliver til en floskel. Det grundlæggende i min udlægning af Kierkegaards religiøsitet bliver hans modstand mod det herskende ånds- og kulturliv i København anno 1840'erne, som det ses i *Frygt og Bæven* fra 1843. Religionen er, for Kierkegaard at se, blevet kulturelt inventar og vi nærer ikke noget personligt forhold til den. For at citere den kære Anders Moe, kunne man sige, at religionen er

blevet fedtet ind i den almindelige sociale omgang. Pointen er, at tro og samfund er inkommensurable. For at forstå dette må vi se på fortællingen om Abraham og Isaak fra Første Mosebog.

“Og Gud fristede Abraham og sagde til ham, tag Isaak, Din eneste Søn, som du elsker, og gaæ hen i det Land Morija og offer ham der til et Brændoffer paa et Bjerg, som jeg vil vise dig.” (Kierkegaard 1994: 14)

Fortællingen går på, at Abraham får besked fra Gud på at drage til Morijabjerget og der ofre sin højt elskede Isaak. Abraham tøver ikke det mindste og drager dagen efter til Morija – han resignerer uendeligt på det kommende tab af den kære Isaak, men samtidig tror han fuldt og fast på, at han *i dette liv* vil få Isaak igen. Ingen forstår Abraham, især ikke Isaak; ingen forstår hvorledes han på den ene side kan drage kniven mod Isaaks bryst, og samtidig tro, at Isaak vil forblive hans i dette liv. Netop her kan (i hvert fald min) fornuft ikke følge med længere. Kierkegaard skriver: *“ Af Abraham have vi ingen Søragesang.”* (Kierkegaard 1994: 19) Abraham kan ikke kommunikere hans smerte, thi da ville alt være tabt. Med en sådan

smerte, ville det være fristende at dele det med nogen, men da ville Abraham ikke tro. Med fastholdelsen af det timelige efter at have opgivet det, kommer *tidens fylde*: Inkarnationen af Gud som menneske. Gud flytter fra Himlen og ned på menneskets jord og det er netop her, vi ifølge Kierkegaard, skal finde Gud – på korset og ikke i Himlen. Gud er ikke den store skaber, den metafysiske Gud, der er garanten for verdens orden, men en radikal påstand om, at Gud er at tro, at alt er muligt – Abraham troede, i strid med al fornuft, at Isaak ville forblive hans, selvom han havde opgivet ham. Det er *absurd*, og Abraham tror da i kraft af det absurde.

Forholdet til Gud er altså ikke noget der er i verden, men noget der er i dig og mig; det er ren inderlighed – institutionaliseringen af tro og religion er et forsøg på at rationalisere disse fænomener, men herved mister det al mening. Religion er i første omgang subjektivt og alle forsøg på at gøre den objektiv er håbløs:

“Kan jeg objektivt gribe Gud, saa troer jeg ikke, men netop fordi jeg ikke kan det, derfor maa jeg troe; og vil jeg bevare mig i Troen, maa

jeg bestandig passe paa, at jeg fastholder den objektive Uvished, at jeg, i den objektive Uvished er »paa de 70,000 Favne Vand«, og dog troer.” (Afsluttende Uvidenskabeligt Efterskrift, SKS 7, 187)

Kierkegaard skriver flere steder om det at være religiøs som det at bevæge sig på 70.000 favne vand. At tro i kraft af det absurde er også at erkende at der er en grænse for fornuften – at der er momenter af tilværelsen hvortil fornuften ikke kan følge med. At tro *mod* fornuften er at bevæge sig på 70.000 favne vand. I sådan en situation kan ingen mennesker rede dig og selv kan man kun tro. Fornuften tør ikke bevæge sig ud på det dybe vand, da den her ikke kan finde nogen fast grund. Kort sagt kan troen ikke være objekt for fornuftsbaseret tænkning. Kongstanken er, at ved troen vinder Abraham sin kære Isaak – ved troen vinder vi vores timelige eksistens med alt der medfølger. Og dette er et menneskeligt vilkår.

Astronomiens absurditet og Gud

Det er især tanken om det *troen i kraft af det absurde* jeg vil prøve at videreføre og applicere på astronomien og den menneskelige erkendelse der er forbundet

hertil. Både religion og astronomi beskæftiger sig med kosmologi, dvs. opfattelser af hvorledes vores univers er indrettet, hvordan det begyndte osv. Man vil oftest sige, at astronomien har størst krav på at have svar til kosmologiske spørgsmål, da den bygger svarene på videnskabelig præcision og fornuftige argumenter. Men som jeg nævnte i indledningen, kan det samtidigt virke absurd når man spørger til hvordan universet begyndte, at man får svaret “det startede som en kæmpe eksplosion (Big Bang-teorien)” – næsten ligeså absurd som “Gud skabte universet ex nihilo”. Til begge svar kunne man spørge: hvad var der inden? Ingen ved det og ingen kan nogensinde vide det. Jeg vil ikke dykke ned i nogle videnskabelige teorier, men på et mere abstraheret plan behandle nogle kosmologiske emner.

Siger jeg til en, at der er 30 meter til bageren, at poolen er 32 grader varm eller at vands massefylde er 1 gram pr. kubikcentimeter, kan personen danne sig et billede af eller forestille sig dette. Siger jeg derimod at Mælkevejen er 100 lysår¹ i diameter eller at solens kerne er 15 millioner grader celsius varm eller at en neutronstjernes

massefylde kan være op til 100 millioner tons pr. kubikcentimeter (!) er situationen en anden. De sidste situationer er nogle vi ikke kan forestille os, fordi vi ikke har oplevet det, og vores referenceramme er derfor begrænset. Vi kan se udviklingen fra det geocentriske til det heliocentriske verdensbillede som et udtryk på denne forestillingsevners udvikling. Vi kunne ikke før Kopernikus forestille os, at Jorden ikke var centrum i universet, netop fordi, at det ikke var noget vi havde oplevet eller blevet oplyst om. Der var rationelle og

fornuftsappelerende argumenter for, at solen var universets centrum. I dag er vi dog blevet endnu mere oplyste.

Men det er ikke disse ting som blot handler om oplysning og accept, jeg tænker på, når jeg siger absurditet. Der er nogle ting der strider med vores fornuft i en sådan grad, at det ikke på samme måde kan vinde accept. Kierkegaards ide om troen i kraft af det absurde er udtryk for, at der er en klar grænse mellem tro og fornuft. Det synes ud fra det ovenstående,

at vores forestillingsevne er reference- eller kontekstafhængig, og hvad der er fornuftigt er det, som går til grænsen af vores forestillingsevne – det absurde må da være det, der krydser denne grænse på en radikal måde. Johannes Sløk skriver et sted, at det absurde er det bærende for mennesket, da vi ikke selv som mennesker kan give mening til eller svar på mange eksistentielle fænomener. Det absurde er der hvor mennesket møder sin tilværelse – sådan var det for Abraham og sådan er det for os alle. Og netop dette *møde* synes også at være aktuelt når vi snakker om de astronomisk-eksistentielle spørgsmål. Hvorfor er det netop *os* mennesker der er her på netop *denne* jord?

Så hvad er det, jeg tænker på? Som historien fortæller os, har det altid været et menneskeligt grundvilkår at spørge til hvor vi kommer fra, hvem vi er og hvor vi er på vej hen. Og det er jo netop det vi gør med astronomien. Min tese er, at der er en sammenhæng mellem måden hvorpå Abraham tror og måden hvorpå vi tror, når vi konfronteres med nogle af de astronomiske yderpoler – at vi bevæger os på de “70.000 favne vand” når vi prøver at forstå dele

af kosmologien. Abraham havde ikke noget valg og måtte fastholde det absurde og spørgsmålet er, om vi er i samme situation.

Den danske teoretiske fysiker Holger Bech Nielsen har i en teori indbygget en “Gud” som forklaring på visse momenter. LCH-acceleratoren i Schweiz forsøger at genskabe de enorme kræfter der forårsagede Big Bang og er i flere omgange blevet forhindret i at fuldføre dette arbejde². Dette mener Holger Bech kunne skyldes en form for “Guds vilje” som fra fremtiden griber ind i nutiden – Guds rolle er i den sammenhæng at forhindre verdens undergang ved skabelsen af et sort hul. Det er altså “Gud i gåseøjne” som han selv siger og altså ikke den kristne Gud, men derimod en form for etableret orden i universet, som ville forstyrres ved dette potentielle sorte hul. Det interessante er altså, at det i første omgang er naturvidenskaben der skubber Gud ud i kulden, men senere vælger at lukke ham ind i varmen igen. Den amerikanske teoretiske fysiker Stephen Hawking siger selv, at det han gør når han arbejder er et forsøg på at forstå Guds tanker. Albert Einstein stiller spørgsmålet: “Havde Gud noget valg ved konstruktionen af universet?” Selvom

disse personer højst sandsynligt ikke tror på den kristne Gud, er det stadig interessant, at de er nødt til at tilskrive en højere orden til det vi ikke forstår.

De store kosmologiske spørgsmål mener jeg ikke er et spørgsmål om oplysning, som de ovenstående eksempler er. Både Holger Bech og Søren Kierkegaard opererer med et begreb om Gud som læner sig op af den kristne, metafysiske Gud, men som stadig er noget radikalt andet. Det er ikke den Gud som har skabt Jorden på 7 dage, og skabt Adam og Eva og derigennem mennesket. Vi så allerede Aristoteles snakke om en “første bevæger” lang tid før kristendommen. Det er et 2500 år gammelt spørgsmål som mennesket gennem tiderne har forsøgt besvaret på mange forskellige måder. Spørgsmålet er om vi nogensinde kan komme til at give et svar som ikke indeholder noget absurd eller et element af tro. Kierkegaard opererer med en intern Gud, som sikrer vores eksistens imod meningsløshed. Holger Bechs teori tegner et billede af en ekstern Gud, som sikrer universets orden og dermed menneskets fortsatte eksistens. Det skal siges, at det selvfølgelig ikke er alle

astronomiske teorier der opererer med et begreb om Gud, men det er stadig interessant, at mennesket (selv de mest hardcore fysikere som Holger Bech), er nødt til at læne sig op ad et begreb om en højere orden, for at give en forklaring på deres eksistens. Og med Gud følger tro, da der ikke er noget empirisk fornuftsappellerende argument for Gud, med den grad af oplysning vi har i dag. Vi har som mennesker brug for, at vores tilværelse ikke er meningsløs, og det der i sidste ende begrunder den ligger uden for fornuftens grænser. Hvadenten vi trækker kniven mod Isaaks bryst eller forsker i universets opståen må vi somme tider tro i kraft af det absurde. Den pointe jeg vil frem til er den, at det har vist sig, at vi ikke kan undgå at stille spørgsmål til en form for Gud, når vi stiller spørgsmål til mennesket og dets plads i tilværelsen og universet. Den er visse ting som mennesket ikke kan begrunde med mennesket selv og her møder vi absurditeten. Jeg siger ikke der er en Gud, men det er en interessant tanke som Sløk præsenterer, at det er i mødet med vores egen tilværelse, at vi møder det absurde – det er derfor ikke en fuldstændig meningsløst at historien viser utallige forsøg på at

begrunde mennesket i noget højere end det selv. Det er derfor ikke udtryk for uvidenhed, men udtryk for at vi ikke *kan* vide noget om det.

Vi må altså leve med, at der er nogle ting i verden og universet som vi ikke kan forstå, men som vi må overlade til troen. Om dette er godt eller dårligt ved jeg ikke, men det er noget man må acceptere som menneske – samtidig er det en meget vigtig grundkraft i mennesket, da man til dels kan argumentere for, at det netop er vores uvidenhed eller uforståelighed der driver vores forskning. Vi vil ikke bare tro på det, men *vide* det. Spørgsmålet er imidlertid: Kan vi vide alt? Eller må vi overlade noget til troen? Må vi ligesom Abraham tro fuldt og fast på, at alt er muligt, selvom vi er derude hvor fornuften ikke kan bunde? I det absurde træder vi ud på det dybe vand hvor ingen mennesker kan bunde og hvor fornuften ingen grund har under fødderne – der hvor troen hersker.

Afsluttende kommentarer

Dette har været et forsøg på at give mening til nogle af Kierkegaards tanker, og derigennem at give mening til det, der ikke giver

mening – der der ligger uden for vores fornuft og forestillingsevne. Spørgsmålet er om fornuften kan overvinde sin vandskræk, hvis vi kunne opleve det uendelige univers, eller har vi nået en grænse hvor vi ikke kan afgøre om Gud har en finger med i spillet. Vil vi altid skulle leve med det absurde, hvorfor vi må tro og ikke altid vide?

Om alt dette giver mening må være op til læseren; hvis ikke må det være udtryk for min egen uforståelighed. Pointen har været at skitsere absurditetens rolle i den menneskelige tilværelse og fremføre en tese om, som Kierkegaard pointerer, at vi som mennesker nogle gange må tro i kraft af dette 'absurde'. Dertil skal det siges, at jeg på ingen måde er ekspert inden for astronomi, og jeg kan have fejlfortolket noget af det jeg har læst – det er altså ud fra min egen forståelse af astronomien, at dette udspringer, og det kan være, at min egen forestillingsevne er begrænset.

Noter

1 - Et lysår betegnes som den afstand lyset bevæger sig på et år - det tager altså lyset 100 år at komme fra den ene ende af Mælkevejen til den anden - og det

tager 8 minutter for Solens lys at nå Jorden.

2 - Der findes tidligere eksempler hvor situationen har været den samme - at sådan et forsøg er blevet forhindret.

Litteratur

- Andersen, Bjørn. *Det nye verdensbillede*. Lindhardt og Ringhof, 1971.

- Bech Nielsen, Holger. *Guds univers og mit univers - Paradoxer i fysikken i Videnskaben eller Gud?* DR Multimedie, 1998. 2. reviderede oplag

- Hawking, Stephen W. *Hawkings Univers - fra Big Bang til sorte huller*. Gyldendal, 1994.

- Kierkegaard, Søren. *Samlede værker bind 5 - Frygt og bæven*. Gyldensdals Bogklubber, 1994.

- Sløk, Johannes. *Kierkegaards Univers - en ny guide til geniet*. Centrum 1983.

KEND DIT INSTI- TUT-QUIZZEN

Sæt streger mellem underviser og de citater der passer - find svarende et andet sted i bladet !

8. Henrik Jøker Bjerre

2. Steen Wackerhausen

Q - “det er *det*, Kierkegaard siger: Etik — fy for satan!”

C - “Peter Singer hævder at tofu smager rigtigt godt.”

X - Om etikkens grænser: “Det er ikke mit ansvar — her bør kommunen skride ind.”

K - “Jeg kan bare tage min fallos og gå!”

5. Hans Fink

M - “Det, at male, er idag noget helt andet, end i renæssancen. I dag er det noget, kvinder, der keder sig, laver.”

U - “Nietzsche fattede ikke en skid. Det gjorde Kierkegaard heller ikke, han var kun interesseret i kvinder og kirken.”

6. Morten Dige

P - “Et institut for uansvarlig filosofi er, hvad vi har brug for.”

7. Steen Brock

1. Anders Moe Rasmussen

W - "Bordtennis er en tvang-sneurotisk sport."

N - "Fremtiden er her — og det er en dødssejler."

T - "Descartes har jo et mekanistisk natursyn: væk er alle dæmoner og rumpenisser, der bor ude i skoven."

H - "Ja, Sokrates var gift, men han fik heller aldrig skrevet noget."

E - "Spinozisme er blobjektivisme"

R - "Det her [Thales] er for plat. Hvad skal jeg stille op med alt det vand?"

D - "På en måde er Descartes en pervers stodder."

4. Markus Gabriel

9. Henning Høgh Laursen

B - "Ifølge Leibniz har Gud skabt et præetableret cirkus, hvis fremtræden vi kan forsøge at forstå med videnskaben."

V - "Muligheden for *andet* end lort, det er udgangspunktet, det er Cassirers grundtanke."

A - "Uendeligheden tur/retur: det er det, der står på den billet, der hedder 'troens dobbeltbevægelse'"

Y - "... og på denne måde er Åndens Fænomenologi bygget op som en stor bunke Toblerone."

Z - "Naturen er måder, naturen er på, ikke måder naturen ikke er på."

3. Brian Benjamin Hansen

“SE MIN PIK!”

- En psykoanalytisk forklaring på alting som du ikke vidste at du altid har villet vide.

Af Saman Atter Motlagh

Man føler sig tvunget til at læse videre når en sådan overskrift rammer øjnene. Du er blevet narret, det er et trick, men det er for sent at stoppe nu.

”Se min Pik!”: er det ikke det essensen af det kunstnerne i hip-hop, dancehall, reggaetón sange etc. siger? ”Se min Pik! Se hvor stor og skinnende den er! Se hvor mange bitches den har besøgt, og hvor godt de syntes om besøget! Jeg er den bedste! Alle elsker mig! Alle vil have mig!” etc... I fatter pointen. Okay, indrømmet, de gør det måske med mere stil og lidt mindre hysterisk end jeg fremstiller det – men måske *er* det faktisk lige netop hysteri. Forklaring følger.

”Se, jeg er 50 cent!”

”Se, jeg er også en rapper. Jeg har swagger. Jeg laver damer. Jeg har også en stor Pik af guld!”: Det er

hvad alle fyre forsøger at overbevise sig selv om. Det er jo hvad det hele handler om, for hvad er man egentlig i denne verden hvis ikke man er en P.I.M.P? Hvem er man, hvis ikke man er ham der har Pikken? Ham som alle vil have?

Men heller ikke pigerne er undsagt Pikkens logik. Hvad skal de med en som ikke har Pikken? Så kan han være nok så sød mod dyr og elske lange gåture; han *skal* have Pikken. Derfor er det sådan at fyre leder efter tegn på, at de har Pikken; ved at knalde så mange som muligt, eller så lækre som muligt, tjene så meget som muligt, blive så kloge som muligt osv. Og ligesådan at pigerne prøver at finde ham med Pikken – en der er cool, en der er klog, har selvtillid, har smag, har penge og spiller fem instrumenter. Det er altid Pikken der er i centrum i det seksuelle forhold.

”Se, jeg elsker!”

En australsk ølreklame illustrerer denne asymmetri meget godt: en

pige kysser en frø; frøen bliver til en prins; prinsen kysser pigen; pigen bliver til en øl. 'Prinsen på den hvide hest' er en kvindelig romantisering af 'Ham med Pikken', og den kvindelige, narcissistiske fantasi par excellence: For selvfølgelig er den flotte prins med Pikken som alle piger vil have ikke en idiot, eller det vil sige, i hvert fald ikke i mod hende - den udkårne - fordi når han ser hende, ændres han (som fra en frø); han helbredes ved hende og bliver en gentleman, fordi hun er noget specielt, og derved er hun og hendes eksistens ophøjet, og hendes hengivelse retfærdiggjort – 'Prinsen på den hvide hest' er en selv-referentiel narcissistisk fantasi. 'Trofæ-konen' er til gengæld den mandlige, narcissistiske fantasi par excellence. Øllen er nemlig et trofæ, et emblem der signifikant er at du er en Mand og har Pikken. Kanye West siger "You know how many bitches I own?" Jay-Z svarer "I got that hot bitch in my home [Beyoncé]"; det eneste bedre end kærligheden fra de mange piger, er kærligheden fra 'Trofæ-konen'. Hende som trods hoben af bejlere har valgt ham, fordi han er speciel, fordi han har Pikken, hvilket hendes kærlighed er beviset på. 'Trofæ-konen' er

en narcissistisk selv-referentiel fantasi.

Når mand og kvinde finder sammen er det derfor med begæret og fantasierne som grundlag. Og når man med dette begær udsiger "Jeg elsker dig" siger man snarere "Jeg elsker dig, men, jeg elsker i virkeligheden noget mere end dig; jeg elsker noget inden i dig, som ikke er dig, men som jeg har sat mig for, er det som alle vil have, og har jeg bare dig, har jeg det alle vil have, og derfor vil de have mig. Jeg elsker dig, men kun sådan at jeg gennem dig elsker mig selv."

"Se, jeg er en narrepik!"

Det er på tide at afsløre at alt i mens jeg har brugt ordet 'Pik', har jeg ment det mere korrekte begreb: 'fallos'. I den freudianske psykoanalyse er fallos lig med penis. I den lacanianske psykoanalyse derimod er fallos lidt noget andet. Fallos markerer det andre begærer, og derfor vil enhver der kan besidde fallos, blive begæret af andre og altså få anerkendelse. Og netop fordi vi alle selv vil have/begærer anerkendelse, begærer vi altså fallos i første omgang, fordi besidderen af fallos modtager det, som han begærer: at blive objekt for de andres begær

og anerkendelse. Det er altså cirkel-logisk: alle begærer fallos fordi alle begærer fallos; alle vil have et Rolex ur fordi alle vil have et Rolex ur. Det er begrænset hvor svært det er at køre i en Ferrari hvis man er alene i verden. Den afgørende sandhed er imidlertid at dette krav om anerkendelse er uopfyldeligt – man kan aldrig elskes én gang for alle.

Og fallossymboler er jo netop: penge, biler, ure, smykker, babes, magt, status, berømmelse etc. De er symboler på at vi har det som alle vil have, og er således anledning til anerkendelse. Og dog griner vi nogle gange af de som desperat forsøger vise os deres falliske symboler, og insinuerer med ord som 'penisforlænger' at den pågældende mand har købt sig en smart bil fordi han har en lille tissemand. En sandhed der i sin bogstavelige, vulgære forstand næppe er særlig informativ. Alligevel er der en afgørende sandhed at hente her; der er nemlig noget ligefremt latterligt over de falliske symboler, og menneskers hysteriske forsøg på at tilegne sig dem. Fallos er nemlig som sagt ikke bare en penis, den er nærmere en afskåren penis. Fallos markerer nemlig ud over de Andres begær

også kastration. Anerkendelse er noget man kan få, men netop derfor også noget man kan miste – man kan ikke elskes én gang for alle. Man kan få fallos, men man kan lige så hurtigt miste den; da den jo er en afskåren penis sidder den ikke fast på dig, bare fordi du besidder den. Heraf det latterlige, fordi jo mere du viser din store fede Pik frem, jo mere kan vi grine af hvor tydeligt det er, at det slet ikke er din egen pik.

Når Kidd synger "Uhh, det' så svært at være så god!" lyver han ikke; han indrømmer bare at han er hysterisk. Han er hysterisk fordi han ved snart ikke hvad han skal gøre for at blive tilfreds. Selv der hvor hans popularitet topper og alle elsker ham, går det op for ham at han er ligeglad med de andres kærlighed. Deres anerkendelse bliver ligegyldig netop nu hvor de nærmest hjernedødt bare begærer ham, og derfor føler han sig slet ikke egentligt elsket. "Hvad skal jeg så gøre; hvad vil I have fra mig?!" Dette spørgsmål plager stadig andre rappere og sligt, de ved det bare ikke på samme måde som Kidd, ellers havde også de afskaffet sig selv. De sidder derimod stadig fast i forsøget på at besvare det hysteriske spørgsmål obsessionelt

ved at ty til fallos; de tror stadig at de bliver tilfredse og elsket én gang for alle, ved (forgæves) at overbevise os om at de har den største Pik.

”Se, jeg er filosof ”

Den falliske orden hører selvfølgelig ikke kun hjemme i hip-hoppens verden. Pointen er at den strukturerer hele vores sociale verden, og placerer hvert individ uadskilleligt i den. Hver eneste lille sociale interaktion og kamp for anerkendelse, vores egne ønsker og drømme, er centreret omkring fallos. Dette er netop også hvad forholdet mellem mand og kvinde viste os; man er aldrig to i et forhold, man er tre. Den tredje part er den Anden, som fallos repræsenterer, og som vores begær retter sig efter. Vores bevidste ønsker om dette eller hint, dette sæt sko, denne kæreste, dette job, disse karakterer følger nødvendigvis det ubevidste begær efter anerkendelse, hvor den Anden eller de Andre så at sige siger god for, at dette objekt nu engang er lige præcis hvad alle/man vil have, og man derfor nu kunne være opfyldt, hvis man fik det. Og her er den falliske logik altså; vores ønsker forskyder sig fra objekt til objekt som vi antager for at være

synonyme med fallos, men dog hver gang må erkende undslipper os, da fallos jo ikke kan sidde fast, og derved perpetueres vores begær og uopfyldthed. Fallos er tom.

Det hjælper ikke at blive filosof eller Ph.d.-studerende; akademiske titler er om noget falliske – universitetets afskårne penisser, tomme i indhold, der hverken ændrer mennesket eller ændre faktummet at man er menneske. Det eneste der nytter, er at blive psykoanalytiker, ikke i titulær forstand, men i eksistentiel forstand.

”Jeg er kastreret”

Overgangen fra analysand/patient som subjekt/menneske fanget i de falliske forskydninger til ”helbredt” analytiker markerer noget etisk-eksistentielt betydningsfuldt. Det er øjeblikket hvor man erkender sin kastration, sin evige mangel, og tager ansvar for sin eksistens som begærende, kastreret subjekt.

Men hvad dette punkt egentlig indebærer og, endnu vigtigere, hvordan man kommer dertil, bryder jeg mig ikke om at afsløre. Konsultér selv Jacques Lacans teorier.

NYT FRA FORENINGERNE

IDEALISMEKREDSEN VED AARHUS UNIVERSITET

Idealismekredsen ved Aarhus Universitet blev oprettet i 2004 af en flok forskere og studerende ved det der dengang hed Institut for Filosofi og Idéhistorie. De primære initiativtagere var Anders Moe Rasmussen, Morten Haugaard Jeppesen, Henrik Jøker Bjerre, Carsten Fogh Nielsen og Rasmus Ugilt. De fleste af de oprindelige initiativtagere er stadig tilknyttet Kredsen, men den daglige ledelse (der bedst kan karakteriseres som en form for oplyst enevælde med semi-demokratiske træk) varetages i dag af Anders Moe Rasmussen og Carsten Fogh Nielsen.

Idealismekredsens formål var (og er) at fremme interessen for og kendskabet til den tyske idealisme - den periode i den europæiske filosofis historie, der (groft sagt) indledtes med publiceringen af Kants Kritik af den rene fornuft i 1781 og sluttede med Hegels død i 1831. Til dette formål organiserer

Kredsen hvert semester en række kredsmøder, hvor man i fællesskab læser og diskuterer værker af de klassiske tyske idealister (Kant, Fichte, Schelling og Hegel) og tekster der på den ene eller den anden måde har inspireret eller er inspireret af den tyske idealisme. Siden opstarten i 2004 har Kredsens medlemmer således arbejdet sig igennem en lang række af den tyske idealismes hovedværker: Kants Kritik der Urteilkraft og Religion innerhalb der blossen Vernunft; Fichtes Wissenschaftslehre 1794/95; Schellings Philosophische Untersuchungen über das Wesen der menschlichen Freiheit; Zur Geschichte der neueren Philosophie; Philosophie der Offenbarung og System der gesammten Philosophie und der Naturphilosophie samt ikke mindst Hegels Phänomenologie des Geistes; Grundlinien der Philosophie des Rechts; Wissenschaft der Logik og Frühe Schriften.

Kredsen har desuden læst værker af en række forskellige præ- og post-idealistiske tænkere med fokus på, hvordan disse filosoffer

har påvirket og er blevet påvirket af den tyske idealisme. Blandt de folk der er blevet læst er bl.a. Spinoza (Etik fremstillet efter den geometriske metode), Jacobi (Über die Lehre des Spinoza in Briefen an den Herrn Moses Mendelsohn), Schopenhauer (Der Welt als Wille und Vorstellung), Kierkegaard (Philosophiske Smuler; Sygdommen til Døden; Afsluttende Uvidenskabelige Efterskrift) og Heidegger (Wom Wesen des menschlichen Freiheit; Schelling: Vom Wesen der menschlichen Freiheit).

Kredsmøderne lægges normalt tirsdag aften fra kl. 19-22 og foregår i Mødesal 1 i Studenternes Hus. Møderne indledes som regel med et oplæg om dagens tekst, hvorefter der diskuteres og fortolkes til folk ikke orker mere. Noget gange nørdes der linje for linje fortolkning af genstridige tekster; andre gange debatteres der på den store filosofiske klinge, og de evige spørgsmål om Guds natur, verdens metafysiske grundstruktur og menneskets frihed smækkes på bordet. Uanset hvad, så ender Kredsmøderne altid på samme måde: Debatten fortsætter i Ubaren, hvor Kredsens medlemmer igennem årene har indtaget store mængder god tysk øl.

Udover sine faste kredsmøder har Kredsen med jævne mellemrum danske og internationale forskere på gæstevist. Kredsen har efterhånden opnået et godt internationalt ry, hvilket har resulteret i, at en række prominente navne i årenes løb har givet oplæg for Kredsens medlemmer. Blandt disse kan nævnes Manfred Frank, Markus Gabriel, Barbara Herman, Stephen Houlgate, Axel Hutter, Robert Loudon, Robert Pippin og Slavoj Žižek.

Kredsens internationale arbejde kulminerede i 2009 da en række af Kredsens initiativtagere var med til at stifte NNGI - Nordic Network for German Idealism. NNGI var et treårigt fællesnordisk forskningsnetværk, der med støtte fra Nordforsk, Nordisk ministerråds forskningsorgan, arrangerede konferencer og ph.d.-workshops om den tyske idealisme i Danmark, Norge, Finland, Sverige og Tyskland. NNGI afsluttede sit arbejde med en stor international konference i Aarhus i efteråret 2011, hvor en lang række af verdens førende idealisme-forskere var inviteret og gav oplæg. Oplæggene fra denne konference er for øjeblikket ved at blive omarbejdet til en antologi, der forventes

at udkomme indenfor det næste års tid.

Kort sagt: Er du interesseret i filosofi, filosofihistorie og den tyske idealisme, og har man mod på og lyst til at læse ud over pensum, så er Idealismekredsen lige noget for dig. De fleste af Kredsens medlemmer er nuværende eller tidligere studerende og forskere ved Aarhus Universitet, men de eneste krav for at deltage i Kredsens arrangementer er, at man interesserer sig for den tyske idealisme og har lyst til at diskutere og blive klogere.

En fuldstændig oversigt over alle Kredsens aktiviteter samt et program over semestrets kredsmøder findes på Kredsens hjemmeside: www.idealismekredsen.dk/blog. Her kan man desuden tilmelde sig Kredsens mailingliste, så man løbende bliver holdt opdateret om kredsrelaterede aktiviteter.

Grüss Gott
Carsten Fogh Nielsen
Generalsekretærens sekretær
filcfn@hum.au.dk

ELITEN

ELITEN er filosofi-instituttets filmklub og det er, såvidt vi er orienteret, den eneste kreds på instituttet som har (film)kunst som omdrejningspunkt. Vi viser film som efter vores vurdering meningsfuldt kan siges at have relevans for en filosofisk filmklub pga. deres eksperimentelle, æstetiske og filosofiske karakter. Kriterierne er dog ikke fastlagte, vi har altså ikke nogle (bevidste) dogmer som baggrund for vores film-selektion i vores bestyrelse, derfor håber vi at mange vil have lyst til at være med til at lave programmet for efterårs semestret 2013.

Vi benytter os af universitetets projektor og højttalere, og viser filmene på dvd, derfor kan vi garantere en god audiovisuel kvalitet. Vi mener derfor at være et godt alternativ til din pc-skærm og måske endda til din eventuelle fladskærm!

ELITENS program for resten af semestret:

April: 18. Abre los Ojos by Alejandro Amenábar

Maj: 2. Waltz with Bashir by Ari Folman

16. Russian Ark by Aleksandr Sokurov

30. The Mirror by Andrey Tarkovskiy

Filmene vises klokken 18 i bygning 1467, lokale 130. Fri entré! Ønsker du at blive tilmeldt mailinglisten eller blive medlem af bestyrelsen så kan du finde os på facebook:

”den filosofiske filmklub ELITEN”

Venlig Hilsen
ELITEN

TEKNOLOGIKREDSEN

Teknologikredsen er efter hånden et par semestre gammel, men har holdt pause sidste semester. Vi er dog nu vendt stærkt tilbage og har allerede afholdt to vellykkede møder hvor der er blevet talt om robot-medieret kommunikation og muligheden for og implikationerne af en kognitivt modificeret cyborg-suveræn.

Ideen bag Teknologikredsen er, kort sagt, at have et forum hvor interesserede fra både filosofi, idehistorie såvel som andre fag kan komme og diskutere nye teknologiske udviklinger, filosofien bag disse og deres applikation.

Vi holder med vilje en meget løs definition af “teknologi” fordi vi er interesserede i at få en bred vifte af emner til diskussion da det teknologifilosofiske felt netop også er en meget bred enhed med plads til mange forskellige vinklinger og emner - for at svare på et spørgsmål der engang blev stillet: Nej, vi sidder ikke bare og læser op af Don Ihde.

Rent praktisk varer vores møder ca. 2 timer; 45 min. oplæg, et kvarters pause hvor der er kaffe og kage og så 45 min. diskussion hvor der både kan stilles spørgsmål til oplægsholderen og til resten af lokalet - dog hænder det, at vi går lidt over tid når vi har en spændende diskussion kørende. Vi er personligt meget stolte af den positive respons teknologikredsen har fået og glæder os til at se masser af diskussionsslystne teknologifilosoffer til de kommende møder.

FILOSOFISK FORENING OG FORLAGET PHILOSOPHIA

Tilknyttet fagmiljøet ved filosofi har i adskillige år været Filosofisk Forening, der driver foredragsvirksomhed og forlagsvirksomhed.

Alle kan blive medlem af foreningen. Der er typisk 8 foredrag om året. Hvis man ikke er medlem kan man mod entre komme til de enkelte foredrag.

Forenings aktiviteter organiseres af en bestyrelse, der vælges på den årlige generalforsamling. Formand for 2013 er Carsten Fogh Nielsen.

Forlagets redaktion vælges også på generalforsamlingen med suppleres løbende med alle interesserede. Redaktionen tæller pt. ca. 20 personer, der er en skøn blanding af studerende, yngre forskere, alumner og VIPer ved filosofi.

Forlaget udgiver i øjeblikket temmelig mange ting, eksempelvis en ny paperback udgave af Sartres Væren og Intet, oversættelse og indledning til Schellings frihedsskrift, artikelsamling af Hans Fink, monografi af Arne Jørgensen om Ernst Cassirers filosofi, bøger i den såkaldt "radikal

filosofi" serie og endelig et fire binds værk, som er den næsten komplette samling af Niels Bohrs filosofiske tekster i anledning af 100 året for Bohrs atommodel.

Alle er velkomne til at komme og snuse til forlagets arbejde, og forslag til oversættelser, antologier og andet modtages gerne, men her forventes det, at vi får en klar og fylldig skriftlig begrundelse for forslagene.

Philosophia sælger mange tusinde bøger årligt og har en årsomsætning, der svinger mellem 400000 kr. og en lille million. Vi har tre ansatte til at afhjælpe det frivillige arbejde, og undertegnede og Anders Moe Rasmussen fungerer som de daglige ledere. Både forlag og forening har deres facebook sider og selvfølgelig har forlaget en hjemmeside

www.philosophia.dk

Check den ud!

PS Bemærk at vi stadig på lager har den filosofiske billedbog TUMMELUMSK, som er en uomgængelig gave til alle børn mellem 5-10 år, som I måtte have i jeres familie. Og så har vi - a

propos lock out og lærerkonflikt
- den vigtigste bog om den danske
folkeskole, som selvfølgelig hed-
der FOLKESKOLENS FILOS-
OFI.

Steen Brock

FILOSOFISK STUDENTERKOLLOKV- IUM (FSK)

Semestre kommer og går –
Filosofisk Studenterkollokvium
består. Det har vi gjort siden 2001,
og det planlægger vi at gøre, så
længe lysten og viljen til interes-
sante og (efter)tankevækkende
studenteroplæg stadig huserer
blandt fagets lysende hoveder.
For dét er netop, hvad FSK er: en
studenteroplægsforening, der hver
fredag bruger et par timer på at
høre, hvad de studerende får tid
til selv at tænke mellem alskens
forelæsninger og instruktørunder-
visning. Her kan du udfordre dit
mod til at benytte dig af din egen
forstand foran et veloplagt publi-
kum.

I forårssemestret 2013 har vi bl.a.
hørt om Wittgenstein og Parfit, om
hvor ansvaret mon skal placeres
når et demokrati drager i krig, om
filosofi og design, om Løgstrup og
døden, om Kierkegaard, Nietzsche

og Barret, og om stemmen der
huserer i Heideggers sene filos-
ofi.

Det har været ikke så lidt, vi har
været igennem, og vi håber, at der
fortsat vil være et overflødighed-
shorn af oplægsholdere til vores
forening. Hvis du derfor har lyst
til at holde et oplæg á 45 minutter,
så kontakt os gerne via filosofisks-
tudenterkollokvium@
gmail.com eller
på vores Facebookside.
Filosofisk Studenterkollokvium
mødes hver fredag fra 14-16 i
bygning
1453, lokale 121.

Vores bedste hilsner fra besty-
relsen

Rasmus Glud Madsen, Alexander
Heape og Andreas Vinther Jensen

FILOSOFISK KLASSIKER KLUB (FKK)

Filosofisk Klassiker Klub er et
forum for filosofistuderende på
tværs af årgange, som ønsker at
læse filosofiske værker i deres
helhed og diskutere dem med
deres medstuderende, hvilket man
sjældent får mulighed for i den
daglige undervisning på filosofis-
tudiet.

Formen er som regel et to tim-
ers ugentligt møde i læsegrup-

pen, hvor man på skift holder et lille oplæg om dagens tekst efterfulgt af diskussion, men det er selvfølgelig op til den enkelte gruppe, hvordan man vil gribe det an.

Ofte rundes bogen af med et ekstra møde, hvor man inviterer en fra instituttet, så man kan få afklaret eventuelle spørgsmål. Vi har i den forbindelse tidligere haft besøg af bl.a. Hans Fink (Oplysnings Dialektik), Brian Benjamin Hansen (Badiou's Etikken), Thomas Schwarz Wentzer (forordet til Åndens Fænomenologi) og Henrik Klindt Jensen (Begrebet Angest og herre/træl-dialektikken i Åndens Fænomenologi).

Af tidligere læste værker kan bl.a. nævnes:

– Kierkegaard, *Frygt og Bæven*, *Begrebet Angest* og *Sygdommen til døden*

– Nietzsche, *Afgudernes*

Ragnarok

– Schopenhauer, *Verden som vilje* og *Forestilling*

– Spinoza, *Etikken*

– Heidegger, *Spørgsmålet om Teknikken*, *Vendingen* og *Kunstværkets Oprindelse*

– Adorno og Horkheimer, *Oplysnings Dialektik*

– Badiou, *Etikken*

– Hegel, *Åndens Fænomenologi*

Indeværende semester har stået i transcendentalfilosofiens tegn. To grupper har læst Kants Kritik af den rene fornuft hhv. Kritik af dømmekraften. Derudover har en gruppe logikere læst David Lewis' bog Counterfactuals.

Næste semester vil Kristian-Alberto Lykke Cobos være tovholder for FKK og sørge for, at der bliver lavet nogle læseplaner. Hvis man har nogle gode idéer til værker, der skal læses, kan man sende ham en mail på kalcobos@gmail.com eller skrive på vores forum på Aula.

Vi ses i FKK!

PANTA REI

Vær hilset alle kære filosoffer, idehistorikere og andre læsere af dette fantastiske blad!

Først og fremmest vil vi gerne sige tak til jer alle sammen for en fantastisk Valentinsfest, vi er glade for at se så mange dejlige mennesker og håber i alle sammen havde en ligeså god aften som vi havde. Derudover vil vi gerne udtrykke vores stolthed ved at fredagsbaren har været centrum for en udgivelse af Philosophia og Hans Fink, og håber de vil fort-

sætte med at komme op i vores bar, og dele deres nyudgivelser i selskab med os. Og til allersidst giver vi en tak til Doxa og deres bestyrelse for at de vælger at holde endnu et releaseparty i baren, det er altid en glæde at kunne dele sådan et arrangement.

Udover har Valentinsfesten, har vi i dette semester arbejdet rigtig meget med forskellige organisatoriske opgaver. Vi havde en arkitekt fra instituttet på besøg i starten af semesteret, da vi skulle skifte de gamle sofaer ud. Arkitekten satte sit præg på beslutningen, og mens man kan have sin holdning om de nye sofaer, har det resulteret i at vi har fået ekstra siddepladser så endnu flere kan sidde og studerer og om fredagen drikke øl.

Vi har haft samtale med den husrepræsentant, og vi er glade for at Asbjørn Steglich er positivt indstillet overfor fredagsbaren og vi håber på et rigtig godt samarbejde med alle dele af instituttet (rengøringspersonale, sikkerhedspersonale og husrepræsentanten).

På skrivende fod er der ikke planlagt nogle nye temafester, dog arbejder vi på at den sidste fredagsbar i semesteret skal have

sent åbent. Hvornår der er sidste fredagsbar er ikke planlagt endnu, men vi skriver om det inde på vores facebook side som vi opfordrer alle til at blive venner med. Det er nemlig der man får alle oplysningerne om forekommende arrangementer.

Ligesom rigtig mange af jer, kære læsere, længes Panta Rei efter sol og varmere vejr. Dog er vores indflydelse på vejret begrænset, men vi arbejder på at skaffe nye sommerlige øl til baren så vi i det mindste kan drikke os til sommerlykke. Forhåbentlig er det lykkedes os at skaffe dem ved det her blads udgivelse, ellers er de nok lige om hjørnet.

Det var alt fra Panta Rei denne gang, vi håber rigtig meget vi kommer til at se jer i baren over en kold vestfyn og et spil æg.

POLEMIKKEN

*Af Søren Steensig Jakobsen, Christian Lindskov Wolsing,
og Jonas Moustén*

Maskinskeptisk og frihedsfor- smået

Maskinerne kommer!

Derom hersker vel dårligt tvivl

Nu kan man ikke engang gå på
lokum længere

Uden at skulle udholde denne
pseudo-arts arrogance

Èt stykke papir ad gangen?!

Fedt, du ikke selv kan få diarré,
lortemaskine

Men det kan jeg

Èt stykke papir ad gangen!

Det er jo bare en fornærmelse

Hvorfor er maskinen nu dommer
over mit toiletpapirsforbrug?

Jeg ved godt, at papiret kommer
fra regnskoven

Det har min mor fortalt mig,

Men hun fortalte også, at man
mindst skal bruge tre stykker

papir,

Når man har lavet stort

Så tak, men nej tak, kære maskine

Jeg ved, det er venligt ment,

Men jeg påberåber mig den men-
neskeret det må være

At kvæles langsomt, fremfor at
drukne i lort

SSJ

Den borgerlige etik

Den borgerlige socialismes be-
stemmelse: herre uden træl.

Arbejderen gøres til aktionær,
bliver sin egen herre, bliver borger
– elendigheden eksporteres. Den
galliske hane slagtes og bourgeois-
socialismen slår om i foie gras-so-
cialismen: borgeren deltager i en
festmiddag til ære for de elendige,
som tvangsfordres med medliden-
hed. Nydelsen hører til herren,
som donerer, thi han har fortjent
det.

CLW

skepticisterne

Verden findes ikke, siger de. Man
skulle lave et forsøg med disse
verdensfornægttere. Stil dem op
på en række og kast brosten efter
dem. Dukker de sig; ja, så har de
netop afkræftet deres egen skepsis.
Dukker de sig ikke kan brostenen
vel afkræfte den for dem. I begge
udfald ville man kunne komme
denne latterlige indstilling til livs.

JM

solipsisterne

Solipsismen er vel den mest nar-
cissistiske indstilling af dem alle;

at tro sig selv som det eneste menneske i verden. At tro, at alting er udgrundet fra egen tænkning. Intet under da at verden er så mangelfuld!

Men én ting har de vel forstået, disse eremitter: Når de dør, er der ingen til at savne dem.

JM

Xenons paradoks

At bevægelsen er umulig, skulle ifølge de gamle grækere være en konsekvens af matematikkens og logikkens stringens. Åh, Xenon troede du blot selv tilstrækkeligt på dette argument, så kunne det vel have afholdt dig fra at åbne munden.

JM

Negationen

Intet begreb har tilladt mere smuds i tænkningen end det spekulative begreb om negationen. Med den leder uglen dig på vej! Og fører denne dig ikke til målet? Så fortvivl ikke. Negationer kan negeres! Her har I idealismens evindelige karrusel! Man kan i den forbindelse kun erindre historien om galningen, der i sin sindssyge fik den tanke at han var rask. Som følge af denne illusion opførte han sig nøjagtigt som sådan; en normal. En lignende sygdom overgik

vel også Hegel, da han bildte sig ind, at han havde ret.

JM

Om filosofernes udtalte

Filosofernes største fejl ligger som regel ikke i hvad de siger, men i at de siger. Hvis man skulle lave en tilføjelse til skabelsesberetningen må det være denne: i begyndelsen var ordet, og siden har generationerne tilføjet til den dumhed. Man kan kun drømme om den filosof hvis hovedværk kunne være at holde sin kæft.

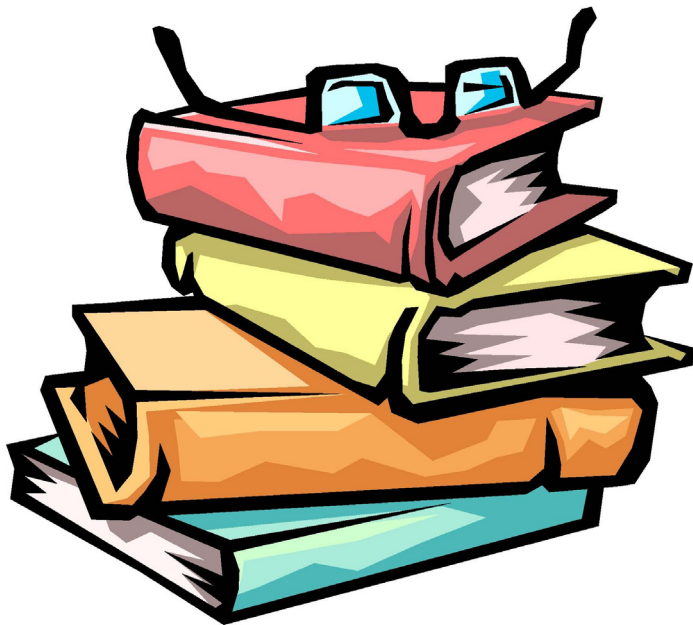
JM

Sandhed

Langt hovedparten af alle filosoffer er gået prosaisk til værks mod sandheden. Prosaisk har de følgelig kritiseret hinandens veje. Men hvad ingen af dem har turdet tænke; ikke ved vejene, men allerede ved bevægelsen gik de fejl. Sandheden er ikke prosa, men lyrik. Til den bør man danse – ikke gå.

JM

ANMELDER – SEKTIONEN

I DEN FORSTAND ER VORES ÆRINDE GANSKE ENKELT TERRORRISTISK

af Rasmus Glud Madsen

Spørgsmålet om revolutionens ontologi har været, og er, et stort spørgsmål for venstrefløjen. For nylig har vi her i Århus set et bud på en sådan i Center for Vild Analyses nyeste bog: Særklasse. Bogen er en sammentænkning og nytænkning af bl.a. Sartre, Badiou og Lacan. Med arven fra de gamle tænkere beskriver CVA en revolutionær ontologi, der åbner muligheden for at se revolutionen selv i hverdagssituationer.

Det første spørgsmål der presser sig på, er bogens form. Normalt i akademisk sammenhæng tænkes en tekst som formidling eller forskning. Bogen særklasse er i sin form en sær størrelse i denne sammenhæng. Bogen er på en gang meget tilgængelig og meget teoretisk. Det virker sært at have en formidlingsbog, der diskuterer et ontologisk spørgsmål med udgangspunkt i så abstrakte tænkere som Lacan og Badiou. Ligeledes er det sært at have en forsknings bog, som har brug for at gøre sin teori så tilgængelig for

selv den dovne og dumme læser. Bogen bruger tilmed vendinger som ”Som Badiou helt rigtigt har sagt i en af sine bøger[...]”¹ så ingen skal føle sig intellektuelt underlegne, fordi de ikke har læst ”Grundrids af metapolitikken”, der selvfølgelig henvises til med slutnote i god akademisk tradition. Bogen står på denne måde i et sært spændingsfelt mellem på den ene side at være genuin forskning og på den anden side at tage form som formidling. Dette er svært at se som en uovervejede tilfældighed, men ligner snarere et brud, med den måde den akademiske verden er struktureret på: Os inde i elfenbenstårnet og idioterne udenfor. I modsætning til den lidt underlige reference til ”Grundrids af metapolitikken” fungerer den formidlende form fremragende, især i den konstante brug af eksempler. Eksemplerne er altid velvalgte og gemmer ofte på flere gode pointer. Eksemplerne indtager tilmed en smuk dobbeltrolle. De fungerer både som en illustration af teorien, og samtidigt analyseres fænomen-

erne, der er på spil i eksemplerne.

En af bogens store styrker er altså selve bogens form, en form, der selvfølgelig påpeger bogens filosofiske projekt. En tænkning, i hvilken et hverdagsligt moment, kan være kimen til en revolutionær bevægelse. En tænkning hvor trivielle begivenheder kan være særklasse. Det store teoretiske system kan altså begribes i den hverdagslige trummerum, og en tilgængelig bog kan være stor filosofi.

Det mest mærkværdige ved bogen er, at et så selvbevidst og intelligent forfattersubjekt ikke forholder sig til sin egen position i

forhold til bogen. Det kunne være fristende at tænke CVA selv som en særklasse eller om ikke andet forstå, hvorfor de ikke skulle være dette. Det er selvfølgelig et billigt kneb at anklage en bog for, hvad der ikke står i den, men det forekommer stadig mærkeligt ikke at omtale sin egen prominente position på den danske venstrefløj i en bog, der indirekte forsøger at løse den konflikt som denne er i. CVA har med særklasse begået et overbevisende teoretisk og pædagogisk værk, der artikulerer en måde at tænke revolution på, der kunne være gavnlig at bringe ind i den moderne politiske tænkning.

Noter

1 - CVA Særklasse s. 140

SVAR PÅ KEND DIT INSTITUT- QUIZZEN

1. = A, Q, T
2. = B, H
3. = K, W
4. = E
5. = R, Z, P
6. = X, C
7. = N, M, V, Y
8. = D
9. = U

DIETER HENRICH: "NÅR VÆRKER KOMMER TIL VERDEN – OM FILOSOFISKE INDSIGTERS GENESE"

Af Jan Hoffmann

Hvad er filosofi? Det er et spørgsmål man som filosof og filosofistuderende nødvendigvis engang imellem må stille sig selv. Hvad er det egentlig man render rundt og laver? Og hvordan er det nu lige det hænger sammen? Denne bog af Dieter Henrich viser en ny måde at tænke filosofien på, hvor han først og fremmest giver sig i kast med en analyse af den filosofiske konception og af hvordan denne opstår. Umiddelbart kan det måske synes at være et meget snævert område af filosofien at beskæftige sig med, og måske kan det udefra se ud som en ren biografisk tolkning og udredning, som ikke siger så meget om filosofiens væsen som om, hvordan forskellige filosoffer fik deres idéer. Men, som Henrich åbner bogen med at sige: "Ofte er de veje korte, som fra det, der ser ud til at være et afsiddesliggende særområde af filosofien, fører ind i dens midte" (Henrich 2011, 21).

Bogen er udgivet af forlaget Philosophia og er udkommet i starten af 2013. Den er oversat

af Sune Liisberg, og er desuden forsynet med et forord af Anders Moe Rasmussen og oversætteren. Forordet giver en fin introduktion til centrale temaer i Henrichs forfatterskab samt af temaer i bogen. Desuden sætter det Henrich ind den filosofiske debat som Henrich indgår i, blandt andet med Habermas.

Bogen er delt op i to hoveddele. Første del handler om, hvad en filosofisk konception er, og indeholder udover de teoretiske overvejelser omkring dette, analyser af en række filosofers konceptioner. Desuden indeholder første del et afsnit om filosofiske værker, og hvordan konceptionen kommer til udtryk i forskellige filosofiske hovedværker. Her analyserer Henrich tre, hvor det lykkes: Descartes' meditationer, Kants første kritik samt Hegels "Åndens fænomenologi". Dernæst analyserer han to, hvor det ikke lykkedes at fuldende værket: Heideggers "Væren og Tid" samt Wittgensteins "Filosofiske Undersøgelser".

Anden del handler om filosofiske erkendelsers gyldighed. Her går Henrich ind i en debat med Michel Foucault, Quentin Skinner og Richard Rorty, som alle tre på den ene eller anden måde, mener at filosofiske indsigter er fuldstændig epokale, og kun siger noget om deres egen tid og kultur. Henrich forsøger i dette afsnit at vise, at selvom filosoffer er påvirket af deres samtid og den kultur de indgår i, så kan vi stadig hævde at filosofiske erkendelser har noget at byde på, som også gælder ud over den tid, de blev tænkt i.

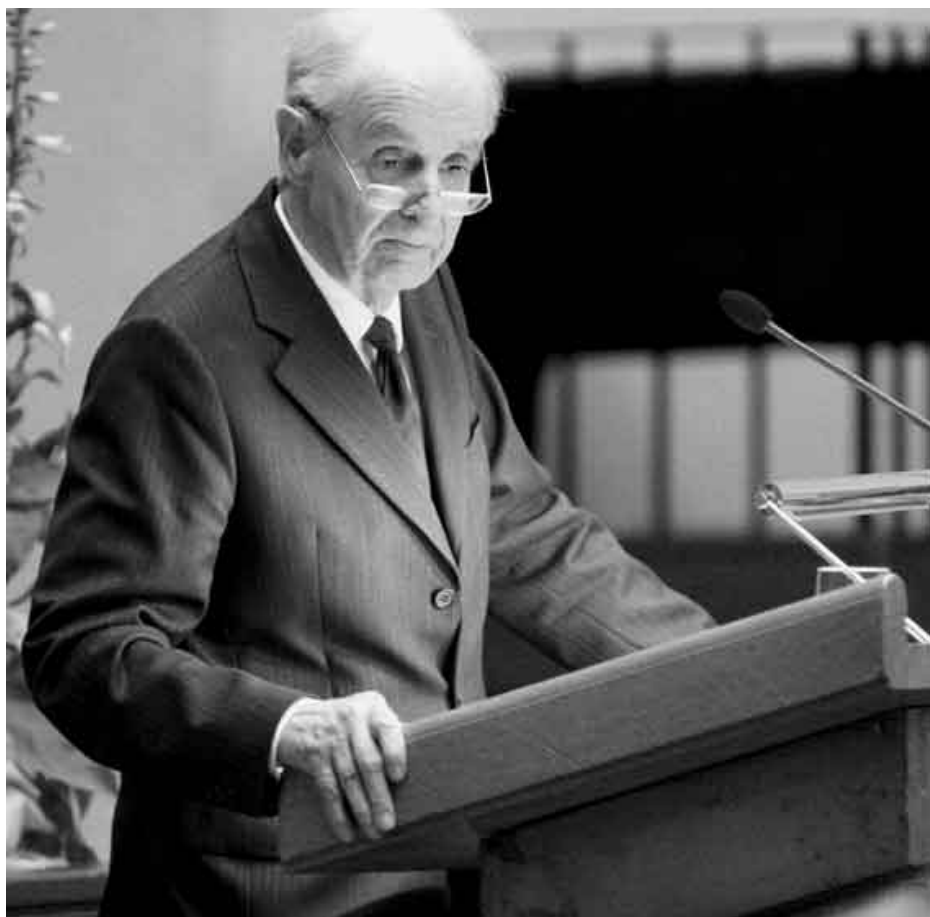
En filosofisk konception er, ifølge Henrich, noget der sker spontant i en tænkens liv, og kun sker en gang. Her løser tænkeren både et teoretisk problem og får samtidig en ny livsorientering. Der er altså to momenter i den filosofiske konception: løsningen på teoretisk problem, og et nyt perspektiv på livet. Filosofien (og den filosofiske konception) er for Henrich en måde, hvor man tænker helheden ud fra ”en sidste grundlæggende tanke” (Henrich 2011, 65). Filosofien består altså i at tænke helheden, og ikke bare enkelte aspekter eller områder. Filosofien er den samlende tænkn-

ing, som skal prøve at forstå det hele på engang. Men for at det kan komme frem til en kohærent fremstilling, som må det også være tænkt ud fra en grundindsigt. Og det er denne grundindsigt der skal besidde den dobbelte karakter, som den filosofiske konception indeholder.

Henrich illustrerer denne dobbelthed ved at adskille den filosofiske konception fra en dagligdags ”aha-oplevelse” og fra en religiøs åbenbaring. Aha-oplevelsen kan vi alle opleve og vi kan opleve den flere gange. Det er også denne type pludselige erkendelse, der er på spil i videnskabelige sammenhænge. Aha-oplevelsen angår kun løsningen af teoretiske problemer, og det er ikke noget der som sådan kan komme til at ændre vores liv – hvert fald kun på praktiske måder. Den religiøse åbenbaring angår derimod ikke et teoretisk problem, men vedrører kun spørgsmål omkring livsperspektiver. Åbenbaringen angiver et nyt perspektiv på livet, og giver dermed livsorienteringen en ny retning. Den filosofiske konception besidder imidlertid begge disse momenter, og det er det der gør den særegen.

Filosofien må derfor passe på ikke at falde ud til den ene af disse sider, for ellers ender den i værste fald med at blive enten særdeles uvedkommende eller særdeles uinteressant. Store filosofiske værker er dermed dem, som både løser en konkret teoretisk problem, og som samtidig giver en ny livsori-

entering. Filosofien kommer fra livet, og fra livets store spørgsmål, og det må derfor ikke løsrive sig fra livet, og blot beskæftige sig med teoretiske problemer. Men samtidig må det ikke blive ren løs snak og ende i yderst spekulative illusioner – det må beholde sit teoretiske og holdbare grundlag.

Den filosofiske konception er dog ikke noget, der bare kommer ud af det blå. Det er ikke noget alle og enhver kan få. Først og fremmest kræver det, at man arbejder hårdt med filosofien. Kun derigennem kan man komme til at indse, at der er noget galt med den måde, der bliver tænkt på. Igennem det arbejde man har udført og er beskæftiget med har man altså allerede givet sin (måske) kommende konception en retning. Man bestemmer derimod ikke selv, hvornår den kommer eller hvordan den vil komme til at se ud, og man kan ikke tænke sig frem til den skridt for skridt. I det han har fået sin filosofiske konception – sin grundindsigt – vil han være i stand til at udvikle den videre, og til sidst (måske) fuldføre den i et hovedværk, hvor der er en perfekt balance mellem det teoretiske og det livspraktiske, og mellem indholdet i værket og formen på værket. Dermed ”behersker [filosofien] opbygningen af denne helhed [det filosofiske system/værk], men han skaber den ikke” (Henrich 2011, 113).

I bogens anden del går Henrich ind og diskuterer filosofiske indsigters gyldighed i perioder, som

går uden for deres egen samtid. Jeg vil ikke gå dybt ind i diskussionen i denne anmeldelse, men blot kort nævne, at Henrich løser dette kulturrelativistiske problem, ved at grundlægge den filosofiske konception i subjektiviteten, og ved at hævde, at kulturen er grundlagt i subjektiviteten – og ikke omvendt. Spørgsmålet om subjektivitet er et af de mest centrale temaer i Henrich’s forfatterskab, og det er også hele tiden på spil i denne bog. Han griber det an på en yderst interessant måde, og der er masser at hente.

Som tidligere nævnt, så må filosofien ifølge Henrich tænke helheden. For at tænke denne helhed må filosofien starte i subjektiviteten, i et enkelt menneskes grundindsigt, hvorudfra han prøver at give en total fortolkning af denne helhed. Men i tolkningen af denne helhed må også hans egen subjektivitet indgå. Filosofiens opgave definerer Henrich i sidste ende som det, ”at bringe mennesket til en forståelse af sig selv i forhold til det, der kan tænkes og til videns hele omkreds” (Henrich 2011, 177). Menneskets må altså prøve at forstå sig selv, og idet det arbejder med denne forståelse, kan det opnå den

grundindsigt, hvorfra det kommer til at overskue både sin egen livsførelse (ny livsorientering) og fremstille et sammenhængende system omkring helheden (løsning af teoretisk problem). Disse to momenter kan ikke adskilles fra hinanden i de store filosofiske hovedværker, da det netop er to aspekter af en og samme indsigt.

Til slut vil sige, at bogen på mange måder er anbefalelsesværdig. Den giver et nyt bud på, hvad filosofi er, hvor den prøver at fastholde det enkelte menneske sammen med tænkningen af et system. Den anviser mulige veje ud af kulturrelativisme, og giver gode bud på, hvordan man kan fastholde den filosofiske erkendelse, som noget vigtigt – og ikke blot som noget, man skal studere for at forstå en bestemt epoke.

ANMELDELSE AF KAPITALISMENS ANSIGTER FRA FORLAGET PHILOS- OPHIA

Af Hans Erichsen

Længe leve Philosophia! – sådan, en begyndelse. Denne gang har vores fremragende forlag, Philosophia, kastet sig over kapitalismen for at bestemme dens mange ansigter og sætte disse i et nyt perspektiv – et filosofisk perspektiv. Men er det ikke som forlag en anakronistisk glidebane at give sig i kast med at udgive bøger om kapitalismen og økonomi i det hele taget? Er vi ikke færdige med 'alt det økonomiske lort' og har vi efterhånden ikke fået nok af at høre på alt det 'økonom-pis'? Det korte svar er: Nej. Det er nærmere på tide med en filosofisk revitalisering, der lader de latrinære opstød være, hvad de egentlig er, nemlig mundfæces.

Men lad os dog benytte disse som, om end ringe, anstødssten til at anskueliggøre filosofiens renæssance inden for det økonomiske område af den simple årsag, disse frustrationer er med til at eksplicitere "vismændenes" utilstrækkelighed. Som udgangspunkt synes det aldrig at være en adækvat titulering af visse økonomer at kalde dem

vismænd; dette har også siden, det man kan kalde kapitalismens tredje krise, også vist sig at være en mere eller mindre ubeskyttet titel. Det kommer egentlig bedst til udtryk ved, at økonomerne for længst har opgivet at sige noget sikkert om økonomien og dens immanente bevægelsesmønstre; økonomiens og kapitalismens ukontrollerbarhed og territorial-imperialisme har gjort økonomers genstandsfelt til en uafgrænset, mytologisk slagmark; det er den monstrøse finanskrisens parasit-tielle udmarvning af, ikke bare økonomien, men livet almindelighed – økonomi er således ikke længere økonomi; det er skæbne, af hvilken vi ikke længere kan kontrollere.

Det er altså i denne forbindelse vores fremragende forlag har hidkaldt hin egentlige vise mand; filosofen. Efter en forsvunden tiltro på økonomernes *techne* og manglende selvforståelse kalder det på en filosofisk redefinering (eller egentlig bare en fyldestgørende definering) af kapitalis-

mens begreb ved at genoverveje dens grundfortælling, således at vi får en adækvat ansats at diskutere og anskueliggøre kapitalismens (nye) ansigter ud fra, hvormed vi kan distingvere de utallige kosmetiske operationer fra hinanden, som den 'gode gamle' kapitalisme efterhånden har undergået. Det er således antologiens ærinde at få greb om kapitalismens monstrøse kadaver, for dermed at kunne sige noget meningsfuldt om dennes utallige skikkelser uden vort begreb derom bliver en uforpligtende 'blind-box' – det er altså ikke et spørgsmål om at nytænke kapitalismen, men snarer at *gen-nemtænke* den.

Antologien tager hermed fat i en historisk udlægning af kapitalismens grundfortælling, for derefter at give et overblik over de forskellige forgreninger denne har taget. De indgående forfattere giver deres bud på, hvorledes kapitalismen leves ude i 'det pulserende økonomiske marked' – om kapitalismen lever i bedste velgående eller om den snart er ved at tage sit sidste åndedrag. Antologien er således delt på i tre temaer, hvor det første behandler kapitalismens historiske og aktuelle former – en kapitalismens varieté. Det

andet tager fat i kapitalismens territorialbestemmelser – omend 'kapitalismens bevægelse ikke kender nogen grænser'. Og det sidste giver anderledes tidsligt et fremadskuende skøn om kapitalismens skæbne – om den nuværende finanskriser er kapitalismens eksistenskrise?

En lille smagsprøve af bogens (overordnede) indhold må være på sin plads, inden anbefalingen falder nedenfor. Med denne bog får man sig en række oplysende, kritiske og meget rammede beskrivelse af det, man kunne kalde en bourgeoisiets metabolisme, der er en krematistisk fortælling om en inkommensurabel livsfilosofi residerende i kvantificeringens og ækvivalensens fatalisme; en kapitalismens ontologi, om man vil.

Man kan blandt andet læse om økonomiens overgang fra en materiel økonomi til brandøkonomiens immaterialitet, hvor den symbolske dimension langt overskrider den materielle dimension. Dette er således også hjulpet godt på vej af kapitalismens skøge; oplevelsesøkonomien, hvor kapitalismens prostituerer sig selv har vendt den historiske gang – vi er blevet vendt fra at være

et samlersamfund til at være et jægersamfund på jagt efter de rette oplevelser. Dette oplevelsesøkonomiens organiserede selvbedrag som kapitalismens positive frihed, hvor det er sindet og ikke skinnet der bedrager: det, du får, er illusionen om, at det er værd at give det tredobbelte for en kop kaffe et bestemt sted, hvor kaffen er pumpet med *schein* - den schein, som stråler ud over kapitalismens mørke. Selvbedraget er fakticitetens sløring i de mellemmenneskelige relationer med et udtryk for intersubjektivitet, som ret beset aldrig kan komme i stand. Oplevelsesøkonomien er narcissisme sat i system: kunden ser kun alle fænomener i relation til sig selv. Det er ikke oplevelser, der sælges, men derimod produkter og varer, som man altid har gjort – dog blot til en lukrativ pris på en vare, der er pumpet med en illusorisk, kulturel merværdi.

Dette var blot en lille smagsprøve fra nogle af artiklerne i antologiens første tema, som ikke er særlig opløftende læsning, men det er jo også er belysning af de af kapitalismens og oplysningens mørkelagte steder, hvor artiklerne prøver at rive op i kapitalismens fornægtelse af disse mørklag, og

viser fornægtelsens konsekvenser og konsekvensernes radikalitet og irrationalitet ved kapitalismens janusansigt. Men som sagt ovenfor, så synes der trods alt at være en smule håb tilbage om en kapitalismens ophævelse og en menneskets frigørelse, som udtales i sidste tema af bogen: her er der en anderledes revolutionær stemthed, som mere eller mindre foranlediger forløsningen på den indignation, men har båret med sig fra bogens første to temaer.

Alt i alt en anbefalelsesværdig bog – den er kritisk og indsigtfuld.

BAGSIDENS BAGSIDE

Ekspløsiv afsløring i DOXA:
forfatteren til "Hussein und Zeit" !

DOXA er et filosofisk-vampyrisk tidsskrift, der hjemsøger gangene på filosofi ved Århus Universitet.

Den filosofiske-vampyrisme har tre kendetegn.

For det første er DOXA, som enhver anden blodsuger, en parasit, der henter sin næring fra en velnæret organisme—i dette tilfælde studielivet og det akademiske miljø, der er tilknyttet fagfilosofien. Uden dette miljø ville der intet tidsskrift være, og netop derfor søger DOXA altid at have en finger på pulsen og reflektere, hvad der rører sig i og omkring elfenbenstårnet i Nobelparken.

For det andet er DOXA, som vampyren, levende-død. Mange gange er DOXA blevet erklæret dødt, men altid er det genopstået. Det er aldrig til at vide, hvornår DOXA udkommer (omend det i følge myten helst er om fredagen, så det kan give anledning til en fest).

DOXAs tredje kendetegn fastnagler ligheden med vampyren. Der er som sådan ikke noget originalt at finde på DOXAs sider, eftersom DOXA (som vampyren) repræsenterer det, der allerede er dødt, men som nægter at indfinde sig med denne skæbne. Karakteristisk for bladets indhold er derimod den blodløse impotens, hvormed bladets skribenter raser mod alt og alle, og som vi alle (impotens på trods) finder hamrende tiltrækkende.